

**Handläggare**  
Henrik Nerlund  
Telefon: 0850829767**Till**  
Stadsbyggnadskontoret

## **Örby 4:1, förslag till detaljplan för område vid Rangstaplan, 2013-13851**

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

### **Beslut**

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan i föreliggande form och anser att de höga punkthusen ska utgå till förmån för ett större, men lägre kvarter som tar sin utgångspunkt i den omkringliggande fyravåningsskalan.

### **Ärendet**

Föreliggande förslag till detaljplan innebär att parkeringstorget Rangstaplan i centrala Högdalen omdisponeras så att delar bebyggs, framförallt med höga punkthus. Punkthusen som föreslås få 22, 16 och 9 våningar kommer att innehålla cirka 355 bostäder varav 145 för studenter. Sedan Högdalens centrum invigdes 1959 har flera förändringar genomförts, bl.a. byggdes bad- och idrottshallen under 1970-talet, centrumanläggningen moderniserades under 1990-talet och flera nya bostadshus har uppförts under de senaste 15 åren i områdets krans.

Det föreliggande förslaget innebär, trots de senaste årens utveckling, en genomgripande förändring av stadsdelens karaktär. Högdalen planerades som Stockholms andra storcentrum av ABC-typ, ofta något åsidosatt i historieskrivningen av sina större syskon Vällingby och Farsta. Stadsdelen har en karaktäristisk komposition bestående av två halvöar som sammanlänkats vid centrum, mycket likt upplägget i exempelvis Vällingby eller Hässelby strand. Det som skiljer ut Högdalen är den mycket medvetna utvecklingen av de höga husens placering. I stadsdelens västra del laborerade dåvarande stadsplanedirektören Sven Markelius med kvarter bestående av kopplade låg- och högdelar som omfamnar gårdsbildningar. Dessa kvarter korresponderar medvetet med varandra genom höjder i tio till tolv våningar och samordnade fasadkrön och takutformningar. Vid centrumanläggningen byggdes två högre hus med takneon för att annonsera stadsdelen i Söderort. Dessa hus är tolv och 14 våningar höga. Under de senaste åren har nya punkthus byggts i kvarteren Branddörren, Valvankaret och

Bänkskåpet. Dessa har genomgående brutit den tidigare skalan med någon våning, d.v.s. 16, 14 och 13 våningar. Dessa tillägg till trots är den ursprungliga kompositionen fortsatt välavläsbar.

Skönhetsrådet anser att Rangstaplan är en lämplig plats för ny bebyggelse men att det presenterade förslaget har för stora brister för att kunna utgöra en framkomlig väg. Rådet efterfrågar såväl en stadsbildsanalys som en parkeringsutredning och en plan för utveckling av stadsdelens offentliga rum.

Det aktuella förslaget låter dels stora delar av torget fortsatt få utgöra parkeringsplatser och dels tillför det bebyggelse som inte på något sätt är lyhört för stadsdelens karaktär. De höga punkthus, upp till 22 våningar, motiveras i underlaget av att det ska markera centrum. Detta är helt onödigt eftersom Högdalen redan har två neonprydda höga centrumbyggnader. Om så höga hus byggs i stadsdelen reduceras Markelius komposition och riskerar att ersättas av ett mischmasch av punkthus. Rådet anser att förslaget helt måste arbetas om och att ett nytt bostadskvarter på Rangstaplan istället bör utgå från stadsdelens lägre skala i omkring fyra våningar. Genom att ianspråka hela platsen för bostadsbebyggelse, istället för delvis som i förslaget, kan Högdalen få ett stort lägenhetstillskott utan att förminska stadsdelens karaktär eller skapa blåsiga stadsrum med tvivelaktiga vistelsevärden.

## **Digitala signaturer**

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

<b>Namn</b>	<b>Datum</b>
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2020-03-31
Inga Margareta,Varg	2020-03-31